КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН ЗВЕНОЛАР—ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ РИВОЖИНИНГ АСОСИ

Бўкалик механизаторлар ҳосилга-ҳосил қўшиш зарбдор ойлиги эълон қилдилар

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 147 (2695). | Сешанба 28 июль 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Кенгаш қатнашчиларидан бир группаси «Ленин йўли» колхози даласида.

Валентин ТЮПКО.

Муса УСЕНОВ.

Александр ЗЕМЕЛЬ.

Тўрақул МАРҲАБОЕВ.

Қобил ЙЎЛДОШЕВ.

ИШ БОШИДА МЕХАНИЗАТОРЛАР

Поёнсиз далалар. Белбоққа уриб турган ғўзалар орасини ёриб ишлаётган тракторлар мовий денгизда сузиб юрган кемани эслатади. Тракторларнинг соябони аста чайқалади, гувиллаган овоз атрофга таралади. Рулда ўтирган йигит гоҳ ўнгга, гоҳ сўл томонга қараб боради.

Бу йилги тракторчи бултурги, ўтган йиллардагисидан фарқ қилади. Негаки, звенога шу рулда ўтирган тракторчининг ўзи бошчилик қиляпти. Яъни ҳосил учун шахсан шу механизатор жавобгар.

Бугунги кунда раис ҳам, агроном ҳам, партия ташкилотининг секретари ҳам хурсанд. Улар **звенога тракторчилар бошчилик қилаётгани сабабли ишимиз анча енгиллашди ва яхшиланди,** демоқдалар.

Дарҳақиқат шундай. Масалан, илгари вақтларда 80—100 гектарли участкага бошчилик қилувчи бригада бошлиғи ҳамма пайкалларни тўлиқ контроллик қилишга, ким қандай ишлаётганини бирма-бир кўздан кечиришга улгураолмасди. Хозир аҳвол бутунлай ўзгарган. Ишчан ва ташкилотчи тракторчилар звено бошлиғи қилиб тайинланибди. Уларга шароитга қараб 45—55 гектардан ер ажратиб берилибди. Бригада бўлиб ишлаш принципидан звено принципи асосида ишлаш, яъни **пахтачиликда комплекс механизациялашган тюпкочи звенолар ташкил қилингани қишлоқ хўжалигида янгилик бўлиб, бу усул барча пахтакорларга маъқул бўлмоқда.**

Бу, яқинда Бўка ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленин йўли» колхозининг боғида бўлган — Тюпко методида ишловчи механизатор звено бошлиқларининг йиғилишида яна ҳам жаранглаб эшитилди.

Кеч кириб атрофга салқин чўкканда колхоз боғига дала шунқорлари, ҳозирги пайтда дала хўжайинлари деб аталаётган моҳир механизаторлар йиғилишди. Уларнинг саратон қуёшида қизарган юзларида жиддийлик. Чунки улар ҳосилнинг тақдири ўз қўлларида эканлигини яхши биладилар. Механизатор—звено бошлиқлари йиғилиш бошлангунга қадар «Ленин йўли» колхози далаларида техниканинг қандай ишлаётгани, ғўзани чеканка қиладиган янги машинанинг ишини кузатдилар.

Кечқурун соат еттида кенгаш ўз ишини бошлади. Бўка ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Т. Ражабов** йиғилишни очди. У биринчи сўзни Охунбобоев номли колхознинг механизатор-звено бошлиғи Муса **Усенов**га берди.

КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯ—МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Мен ўн олти йилдан бери тракторчи бўлиб ишлайман. Илгари биз механизаторларнинг ишини бригада ва звено бошлиқлари кўриб қабул қилиб олардилар. Гапнинг очиғини айтиш керак, улар кўпинча ишнинг сифати қалай деб ўзимиздан сўраб кетаверардилар. Бундан фойдаланган баъзи ишёқмас, ғирром механизаторлар ёмон ишни яхшига ўтказаверардилар. Натижада бригада ёки звенода сифатсиз культивация қилинган ғўзалар яхшига ўтиб кетаверарди. Оқибатда кузга борганда ҳосил камайиб, айб бригада ёки звено бошлиғининг бўйнига тушаверарди.

Звенога шахсан механизаторнинг ўзи бошчилик қилаётганлиги шунинг учун ҳам кўпчиликка ёқмоқдаки, **ўзи бошлиқ бўлган тракторчи ўз звеносининг ғўзасини сифатсиз культивация қилишга ёки сифатсиз озиқлантиришга сира ҳам йўл қўймайди.**

Хўжалик ҳисобида ишлаётган звеномиз маҳсулот таннархини камайтириш учун курашмоқда. Бунинг учун биз ҳамма ишни сифатли бажариш учун ҳаракат қилмоқдамиз. Йил бошида ғўзани беш марта узунасига, тўрт марта кўндалангига культивация қилмоқчи эдик. Биринчи, иккинчи, учинчи культивациялар ниҳоятда сифатли бўлгани учун биз тўртинчи культивация билан кифояланмоқчимиз. Чунки ҳозир 40 гектар еримизнинг бирор жойида ҳам ўт йўқ. Қаторлар сертупроқ қилиб юмшатилаётгани сабабли бешинчи культивацияга эҳтиёж қолмади. Бу ҳар йили бўладиган харажатнинг кескин камайишидан дарак бериб турибди.

Бултурлари суғоришдан кейин ғўзанинг навбатдаги культивацияси кечикиб кетиб, экин ўсишдан ва, айниқса, ҳосил олишдан кечикиб қоларди. Бунинг устига ўтказиб қилинган культивация шона ва гулларнинг тўкилиб кетишига олиб келарди. Ғўзаларимиз баҳорнинг кечикиб келганига қарамай, ҳосил тўплашда бултурги шу вақтдагига етиб олди. **Биз ғўза парваришини 25 августгача сусайтирмай, қизғин давом эттирамиз ва гектаридан олдинги мажбуриятимиз 25 центнердан эмас, 28 центнердан пахта бериш учун курашамиз.**

Шундан кейин сўзга чиққан «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг механизатор-звено бошлиғи Отахўжа **Комилов,** Мичурин номли колхознинг механизатори Александр **Земель, «Гулистон»** колхозининг механизатори Раҳим **Алиматов** ўртоқлар механизаторларнинг звенога бошчилик қилиш методини маъқуллаб гапирдилар ва ўз звеноларида бу тадбир амалга оширилгани учун пахтадан мўл ҳосил олиш иши ўтган йиллардагига қараганда жуда яхши олиб борилаётганлигини алоҳида уқтириб ўтдилар.

Звено бошлиғи колхоз хўжалигининг ташкилотчисидир деган темада сўзлаган Мичурин номли колхознинг звено бошлиғи ўртоқ Александр **Земель** бундай деди:

— Биз ҳозирги пайтда колхозчиларнинг ишини бирма-бир текшириб ўтирмаймиз. Чунки ҳар бир колхозчига маълум участка ажратиб берилган. Шу участкадан қанақа ҳосил олиниши ўша ерда ишлаётган колхозчининг қай даража меҳнат қилаётганига боғлиқ. **Агар колхозчи ёки сувчи ўз участкасида ишни ёмон бажарган бўлса, кузга бориб унинг сири очилиб қолиши мумкин. Шу сабабли у чигит экишдан тортиб то пахта пишиб очилгунга қадар бўлган даврда ўз ишини сидқидил бажаришга ҳаракат қилади.**

«Октябрь 40 йиллиги» колхозининг звено бошлиғи Отахўжа **Комилов** айтган гап ҳамманинг эътиборини тортди.

— Агар менинг тракторим бирор сабаб билан беш-ўн минут тўхтаб қолса, колхозчилар «нега бундай бўлиб қолди» деб дарров сўрашади. Бундай контроллик фақат менинг устимда бўлмай, ёнма-ён ишлаётган ҳар бир колхозчи ўз шериги ишининг сифатини ҳамиша ўзаро текшириб туради. Яъни комплекс механизациялашган звеноларда ҳосил учун ҳамма бир хилда баравар жавоб беради.

АҲИЛ ВА ҒАМХЎР ОИЛА

Ильич номли колхознинг механизатор-звено бошлиғи Тўрақул **Марҳабоев** сўз олади. У янги усулда ташкил этилган звеноларнинг аъзолари бир-бирлари билан аҳил бўлиб яшаётганликлари, дўстларига ҳамма вақт ғамхўрлик қилишлари тўғрисида гапиради.

— Биз бир оиланинг аҳил фарзандларидек бўлиб ишлаётганимиз сабабли ишимиз жуда яхши. Бизда ишга кечикиб чиқадиган ва эрта қайтиб кетадиган одам йўқ. **Колхозчиларнинг ичида ўз участкасида ишни ўлда-жўлда қолдирадиган ёки мендан кетгунча қабилида иш қиладиган одамни тополмайсиз.** Мана шундай биргаликда меҳнат қилаётганимиз сабабли ғўзаларимиз серҳосил бўлиб ўсмоқда.

Отахўжа КОМИЛОВ.

Қодир ТУРСУНҚУЛОВ.

Раҳим АЛИМАТОВ.

Биз Ўзбекистон ССР ва Ўзкомпартиянинг 40 йиллик юбилейигача пахта тайёрлаш планини бажариб республикамиз тўйига муносиб совға олиб борамиз.

Шундан кейин сўзга чиққан «Ленинизм» колхозининг звено бошлиғи Қобил **Йўлдошев** ўз звеносида 42 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта етиштириш учун қандай курашилаётгани ҳақида гапирди.

У ҳозирги звено бошлиқлари билан ўтган йиллардаги звено бошлиқлари ўртасидаги фарқ тўғрисида тўхталиб, бундай деди:

— Сизларга маълумки, аввалги йилларда бригада ёки звенодаги техниканинг яхши сақланишига фақат механизаторларнинг ўзи жавоб берарди. Звенолар механизаторларнинг қўлига ўтгач ҳамма қишлоқ хўжалик машина асбобларининг яхши сақланишига ва нормал ишлашига звено бошлиғи қатори колхозчилар ҳам жавоб берадиган бўлиб қолди. Чунки трактор ёмон ишласа ёки уер-буери бузилиб қолса звенонинг иши кечикади, демак хўжалик ҳисобига ўтган звенода ҳосил камайиб кетиши мумкин. Ҳосилнинг камайиши **битта тракторчи учун эмас, унинг ҳамма аъзоси учун зарар келтиради. Шу сабабли колхозчилар ўзлари учун мададкор бўлиб турган техникани кўз қорачиғидай сақламоқдалар.**

«Бўка» совхозининг механизатор-звено бошлиғи Қодир **Турсунқулов** сўзга чиқиб, ўз звеноси машина билан пахта теришга ва ҳосилни қоп-қанорсиз ташишга қандай тайёргарлик кўраётганлиги ҳақида гапирди.

— Биз механизациядан барака топганларданмиз. Ҳозирги пайтда деҳқончиликда механизацияга суянмай туриб муваффақиятга эришиб бўлмайди. Биз бу йил пахтамизнинг қарийб ҳаммасини машина билан териб олиш ҳаракатидамиз.

Биз пахта териш машиналарини ва пахта ташийдиган прицепларни ўз вақтида ремонт қилиб қўямиз.

Звеномизда гектаридан топшириладиган 30 центнердан ҳосил республикамиз тўйига бизнинг совғамиз бўлади.

ЯНГИЛИК—ЭСКИЛИК УСТИДАН ҒАЛАБА ҚИЛМОҚДА

Шу йил кўкламда колхоз-совхозларда Валентин Тюпко методида ишловчи комплекс механизациялашган звенолар ташкил қилиш ва бу звеноларга механизаторларни бошлиқ қилиб тайинлаш масаласи ўртага қўйилганда бу фикр баъзи колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорларига унча ёқмади. Шундай одамлар, «бригадирларимиз ёмон ишламаяпти-ку, звеноларни кўпайтириб нима қиламиз» деб айтишди. Лекин асосий кўпчилик—пахтакорлар ва механизаторлар тракторчилар бошлиқ звенолар ташкил этишни якдиллик билан маъқулладилар ва қўллаб-қувватладилар. Натижада райондаги барча колхоз ва совхозларда шундай звенолар кўплаб ташкил қилинди. «XIX партсъезд» колхозининг механизатор-звено бошлиғи Сотти **Исроилов** ўзининг нутқида механизатор бошлиқ бўлган звенолар ҳозирниңг ўзидаёқ ҳар жиҳатдан маъқул ва афзал эканлигини алоҳида таъкидлаб гапирди.

— Бизнинг звено ерлари жойлашган далалар ўтган йилларда кам ҳосилли пайкаллар ҳисобланарди. Чунки қачон қарасангиз ғўзани ўт босиб ётар, культивация сифатсиз ўтказилар эди. Бу ерлар бизнинг қўлга ўтгач биринчи навбатда бегона ўтларнинт илдизини қуритдик, ерни экишдан олдин тайёрлашга алоҳида эътибор бердик. Звенонинг ҳар бир аъзоси бир кишидек бўлиб меҳнат қилаётганлиги учун бу йил ерларимизда бегона ўт ғўзанинг озуқасини сўрмади, қатор оралари ҳамма вақт майин тупроқли бўлиб турди.

Келажакда ҳамма бригадаларнинг ўрнида техникага меҳр қўйган ва бу ишни жон дилидан севган механизаторлардан иборат звено ишлаши қишлоқ хўжалигимизнинг янада равнақи учун асосий шартлардан бири бўлиб қолади.

Охунбобоев номли колхознинг звено бошлиғи Абдукарим **Абдураҳмонов** ҳам ўз касбдошининг юқорида айтган сўзларини қизғин маъқуллаш билан бирга механизаторлардан звено бошлиғи бўлиши — мўл ҳосил етиштиришда асосий тадбирлардан бири эканлигини айтиб ўтди.

Кенгаш қатнашчилари бошқармадаги Ильич номли колхознинг июль ва август ойлари учун белгилаган тадбирларини қизғин маъқулладилар.

Ильич номли колхоз аъзолари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйини муносиб кутиб олиш учун астойдил курашажакларини, бунинг учун июль ва август ойлари ичида ғўзани узунасига икки марта, кўндалангига 1,4 марта ишлашни, чопиқ ва суғоришни сифатли ўтказишни, барча колхозчиларнинг далада унумли ишлашини таъминлашни, ҳашаротларга қарши курашни кескин кучайтиришни, машина теримига тайёргарликни пухта ўтказишни ўз зиммаларига олдилар.

Шу билан бирга колхозда меҳнатни ташкил қилишга ва меҳнатга ҳақ тўлашга алоҳида эътибор бериш, ишга кечикиб чиқувчи ва сифатсиз ишловчиларга йўл қўймаслик тадбирларини белгиладилар.

Бу тадбирларни тўла бажариш учун звено бошлиқлари, бригадирлар ва колхознинг бошқа раҳбарлари контролликни илгаригига қараганда кучайтиришни ўз зиммаларига олдилар.

Кенгашда пахтачиликни комплекс механизациялаш ишининг ташаббускори, донгдор механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Афанасьевич **Тюпко** нутқ сўзлади.

— Қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаш пахтакорларни оғир меҳнатдан халос қилади ва улар олаётган даромаднинг кўпайишига катта ёрдам беради. Мен сиз ёш механизаторларни чин кўнгилдан табриклайман ва деҳқончиликдаги ҳамма ишни механизацияга юклаб қўйиш соҳасида қилаётган ташаббусларингизни қўллаб-қувватлайман.

В. Тюпко методи билан ишлайдиган механизатор-звено бошлиқлари кенгашининг қатнашчилари пахта пишиб етилгунга қадар ғўза парваришини тўхтовсиз давом эттириш учун 25 июлдан 25 августгача ҳосилга-ҳосил қўшиш жанговар ойи эълон қилдилар.

Кенгашда Тошкент қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** нутқ сўзлади.

Кенгаш ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ **Т. Г. Зинин** қатнашди.

* * *

Худди шундай кенгашлар Оққўрғон бошқармасидаги хўжаликларда ҳам бўлиб ўтди.

С. МАҲКАМОВ,
У. ЖОНГИТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

Суратда: кенгаш қатнашчи лари ўртоқ В. Тюпко нутқини зўр қизиқиш билан тингламоқдалар.

В. Салов фотолари.

СЕНГА КАТТА МУВАФФАҚИЯТЛАР ТИЛАЙМИЗ, КУБА!

Н. С. Хрушчев ва А. И. Микоян ўртоқлар Фидель Кастро Рус ва Освальдо Дортикос Торрадо ўртоқларга телеграмма юбордилар. Улар бу телеграммада революцион байрам — «Миллий қўзғолон куни» муносабати билан Куба раҳбарларини ва қаҳрамон Кубанинг бутун қардош халқини қизғин табриклайдилар.

Совет Иттифоқи, дейилади телеграммада, Куба халқининг АҚШ империалистик доираларининг агрессив кирдикорларига қарши, озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган адолатли курашида унга бундан буён ҳам қардошларча ёрдам бериш ва уни қўллаб-қувватлашга қатъий қарор бергандир. Биз шу нарсага чуқур аминмизки, совет ва куба халқлари ўртасида марксизм-ленинизмга ва пролетар интернационализмига содиқ бўлишга асосланган дўстлик ва ҳамкорлик муваффақиятли суратда ривожланиб, мустаҳкамланиб боради.

Н. С. Хрушчев ва А. И. Микоян Социалистик революция бирлашган партиясининг, революцион ҳукуматнинг, шонли Куба халқи—қаҳрамон ва меҳнаткаш халқнинг ўз ватани хавфсизлиги учун курашда, халқ хўжалигини юксалтириш планларини амалга оширишда, социализм қуришда катта муваффақиятларга эришувларини тилайдилар. (ТАСС).

МОСКВА ЖАМОАТЧИЛИГИ ВАКИЛЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Союзлар уйининг Колонна залида 24 июлда Москва жамоатчилиги вакилларининг миллий қўзғолон кунининг 11 йиллиги — Куба халқининг революцион байрамига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда А. П. Кириленко, Ю. В. Андропов ўртоқлар, СССР министрлари, СССР Давлат комитетларининг раислари, шунингдек Куба Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Карлос Оливарес Санчес, байрамда қатнашиш учун келган Социалистик революция бирлашган партияси Гавана вилоят комитетининг аъзоси Уильфредо Родригес бошчилигидаги Куба делегацияси ҳозир бўлдилар.

КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари В. Я. Павлов кириш нутқи сўзлаб айтдики, барча совет кишилари каби москваликлар ҳам ишонч билан социализм йўлидан бораётган мард ва меҳнатсевар Куба халқига чин кўнгилдан қойил қолмоқдалар.

ВЦСПС секретари П. Т. Пименов шонли санага бағишланган доклад қилди. (ТАСС).

РЕДАКЦИЯГА КЕЛГАН ХАТЛАРДАН

«ВОСТОК-2»ГА ЙЎЛ ОЛДИЛАР

Соат саккиз бўлмасданоқ пионерлар «Ўзбексельмаш» заводи дарвозаси олдида тўплана бошлашди. Уларнинг чеҳрасида кулги, қалбида қувонч. Нега ҳам қувонишмасин?! Бугун улар табиатнинг серманзара, соя-салқин жойларига дам олиш учун жўнаб кетишади, ахир.

«Восток—2» пионерлар лагерида «Ўзбексельмаш» заводи ишчиларининг икки мингдан ортиқ эркатойлари ҳар йили яйраб-яйраб дам олишади, янги ўқув йилига куч тўплаб қайтишади.

Бу йил лагерь яхшилаб ремонт қилиниб, хилма-хил гуллар экилди. Кўркам шийпонлар қурилди. Бу ишларда завод комсомолларининг ташаббуси беқиёсдир.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника институтининг сув ўсимликлари лабораториясида сув ўсимликларининг культивацияси проблемаси устида самарали илмий ишлар олиб борилмоқда. Суратда: лабораториянинг мудири Е. И. Милоградова ва лаборант Х. Ёқубовлар иш устида.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

КОЛХОЗДА ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАР

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги А. Навоий номли колхозда бу йил 100 ўринли типовой болалар боғчаси, 600 тонна минерал ўғит сақлашга мўлжаллаб склад қурилади. Бундан ташқари колхозчи отахонларимиз учун қизил чойхона қуриш ҳам планлаштирилди.

Шу кунларда қурилаётган озиқ-овқат магазини ёнгинасида тўрт хонали медпункт ҳам бўлади.

Бу жамоат биноларини республикамизнинг 40 йиллик тўйигача фойдаланишга топшириш учун шу кунларда колхоз бинокорлари жонбозлик билан меҳнат қилмоқдалар.

А. МИРЗАЕВ.

«ГУРЗИ» ИШГА ТУШДИ

Яқиндан бери Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи — «Коммунизм тонги» газета саҳифаларида янги сатирик рубрика остида танқидий мақолалар пайдо бўла бошлади.

«Гурзи» рубрикаси остидаги хабарларда бошқармадаги колхоз, совхоз, мактаблар, саноат корхоналари, савдо-сотиқ тармоқларидаги баъзи қинғир ишлар, ўзининг хулқ-атвори билан жамиятимизга доғ тушираётган айрим шахслар фош қилиб борилади.

Р. ИСМАТУЛЛАЕВ.

ҚЎЛИ ГУЛ БОҒБОН

«Таштекстильмаш» заводининг икки табақали дарвозасидан ичкарига кирар экансиз, йўлкалар четига бир текис қилиб экилган анвойи атир гуллар, манзарали дарахтлар кўзга ташланади. Заводнинг пастки қисмида эса олма, ўрик, нок, шафтоли сингари мева дарахтлари завод чиройига чирой қўшиб турибди.

— Бу гулларни кўкартириб, дарахтларни ҳосилга киритишда боғбонимиз Нурилла отанинг хизмати катта, — дейди ишчилар.

Нурилла ота заводга 1957 йили ишга келган. Ўша вақтлари завод территориясининг у ер-бу ерига дарахт экилган эди, холос. Мана, орадан олти йил ўтди. Нурилла ота ана шу давр мобайнида завод территориясига 1460 туп мева дарахти, 2.500 туп хилма-хил атир гул экиб, завод территориясини яшнатяпти.

Яқинда тажрибали боғбон Нурилла ота Мурасов 60 ёшга тўлди. Отанинг боғдорчилик соҳасидаги кўп йиллик хизматларини тақдирлаб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми уни Фахрий ёрлиқ билан мукофотлади.

Р. ТУРДИЕВА.

ЙИРИК ШИФОХОНА

Чилонзор районидаги 16-шаҳар касалхонасининг довруғи республикамизга ёйилган. Чиндан ҳам бу ерда мақтаса арзигулик ишлар амалга оширилаяпти.

Касалхона ихтиёрида 20 гектар боғ бор. Боғ чеккаларига ўрнатилган бесеткалар, айвончалар беморлар ихтиёрида.

Бу касалхонанинг ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлганича йўқ. Аммо, бу ерда кўпгина ишлар амалга оширилди. Ҳозир шифохона ўзининг тўққизта корпусига эга. Бу ерда даволанаётган беморларга тажрибали врачлар ва медицина ходимлари хизмат қилади.

Касалхонанинг келажаги порлоқ. У яқин келгусида клиник касалхонага айлантирилади.

Р. АМИНОВ.

ЛЕНИН МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

ИНСОН, МЕҲНАТ ВА ТАБИАТ МАДҲИЯСИ

(В. Песковнинг „Шудринг узра одимлар" китоби ҳақида)

«Шудринг узра одимлар» китоби у қадар катта эмас, 350 бетдан иборат. Унда ғоявий йўналиши, характери, мақсади умумий яхлитликни ташкил этувчи олтита мустақил қисмлар борки, мазмун ва моҳият эътибори билан улар бир-бирларини давом эттиради, бири иккинчисини тўлдиради, бойитади. Қисмлар «Биринчи сўқмоқ нашидаси», «Ёнимдаги кишилар», «Кафтдаги юлдузлар», «Космонавтлар диёри», «Экваторнинг ёнгинасида», «Ўрмон кўзлари» деган номлар билан аталади. Китоб саҳифаларига етти йиллик ижод маҳсулидан саралаб олинган 80 та мустақил асар жо бўлган — булар очерклар, корреспонденциялар, репортажлар, лирик миниатюралар, фотоновеллалар ва бошқа жанрдаги асарлардир. Китобда, шунингдек авторнинг фоторепортерлик соҳасидаги юксак маҳоратини намойиш қилувчи юзга яқин фотосурат берилган. Фотосуратлар текстни шарҳлаш, тўлдириш, «жонлантириш»дан ташқари кўп ўринларда сюжетли мустақил асар даражасига кўтарилган.

Тўпламни бир бошдан варақларкансиз, автор билан биргаликда Ватанимизнинг жуда кўп чекkаларида бўласиз, касби ва ҳунари, ёши ва табиати турли хил кишилар билан мароқли суҳбатлар қурасиз, мамлакатимизнинг атоқли кишилари ҳузурига ташриф буюрасиз, космонавтлар диёрига сайр қиласиз, осмондаги юлдузларни кафтингизда тутиб тургандай бўласиз, автор сизни бир муддат узоқ қитъаларга ҳам бошлайди, экваторнинг ёнгинасига бориб қоласиз, Вьетнамнинг хушманзара воҳаларини кезасиз, Африка даштларининг ёлқинли ҳароратини, саванналарнинг сарин елларини рўй-рост туясиз, сўнгра автор сизга фусункор рус табиатини, унинг сержилва, серноз баҳорини, серфайз баҳорини, зумрад ўрмонлари-ю зилол сувларини, анвойи паррандалари-ю, ажойиб даррандаларини кўз-кўз қилади. Автор қайси темага қўл урмасин, нима ҳақида ёзмасин, Инсонни ва Меҳнатни улуғлайди, чинакам инсоний бахтни эъзозлайди. Китоб қаҳрамонларининг аксарияси фидокорона меҳнати ва сермаҳсул ижоди билан, умум ишига садоқати ва жонкуярлиги билан, ҳар қандай машаққатларни енгувчи иродаси ва матонати билан чинакам инсоний бахтга эришган кишилардир. Улкан қалбли ва пок виждонли, табиатан жасур ва маънавий гўзал, оддий ва хокисор, содда ва самимий, оқил ва адолатли, мунис ва меҳрибон кишилар улар.

В. Песков газетанинг мухбири, репортери. Бу ғоят масъулиятли ва машаққатли касб. У муаллифдан юксак дид ва ҳозиржавобликни, пўлат ирода ва билимдонликни, ёлқинли қалб ва чинакам одамийликни талаб этади. Журналист-репортер воқеа-фактлардан олинган бутун таассуротни, дилда жўш урган ҳис-туйғуларни, шалоладек қуйилиб келаётган фикр-ўйларни ўша зоҳати, бир зумда қоғоз бетига тушира билиши керак. Газета кутиб турмайди. Бунинг устига кўпинча материалингиз учун ажратилган жой ҳам ўлчоғлик бўлади. Сатрлар кўп ҳам, оз ҳам бўлмаслиги керак. Ўзингиз учун ажратилган «майдон»га бутун фикр-туйғуларингизни сиғдира билишингиз керак. Бу иш чиндан ҳам улкан маҳорат талаб этади, бунинг учун чиндан ҳам санъаткор бўлмоқ даркор. Песков ана шундай санъаткор.

Журналист-репортернинг аксари материаллари тепасига «Зудлик билан номерга!» сўзлари ёзиб қўйилади, бу эса, журналистга яна ҳам кўпроқ масъулият юклайди. Песков ёзган материалларнинг кўпчилиги худди шу сўзлар билан номерга туширилган. Шунга қарамай, китобдаги кўпчилик репортажлар, интервьюлар ва лавҳаларга бирор сўзни қўшиб ҳам бўлмайди, олиб ҳам. «Восток-4» кемасининг капитани Павел Попович билан старт олдидан қилинган суҳбат ана шундай материаллардан бири. Интервьюда Песков космонавтнинг ҳам, ўзининг ҳам, биз—газетхонларнинг ҳам бутун ҳис-туйғуларимизни, фикр-ўйларимизни шу қадар оддий ва ишонарли ифодалаганки, назаримизда фақат Песковгина космонавтнинг чинакам инсоний туйғуларини рўй-рост ифодалагандай. Материалда шундай тантанали дақиқалардаги расмийлик, ғайри-табиий кўтаринкиликдан асар ҳам йўқ. Бироқ берилган саволлар шунчаки аҳамиятсиз, майда-чуйда саволлар ҳам эмас. Оддийдек, жўндек кўринган саволлар замирида дунёча мазмун бор. Олинган жавоблар ҳам саволларга жуда монанд. Зеро савол беришнинг ўзидаёқ кўпинча жавобнинг мазмуни, характери, йўналиши белгилаб қўйилади.

Автор биринчи бўлиб сўқмоқ очишнинг ғурури ва сурури ҳақида ҳаяжонланиб ёзади. Дарҳақиқат, турли соҳаларда биринчи бўлиб сўқмоқ очиш— ғоят муътабар иш, одамларга сидқидилдан хизмат қилишнинг ибратли намунаси. Биринчи бўлиб сўқмоқ очишнинг катта меҳнати ва машаққати билан бирга бир дунё гашти ва нашидаси бор. Песков газетанинг мухбири бўлгани учун ҳам, табиийки, буюк ишларни биринчи бўлиб бошлаганлар, улкан шаҳарлар, гигант иншоотларга дастлабки пойдеворни қўйганлар китобнинг кўпчилик қаҳрамонларини ташкил этган. Космонавтларимиз Юрий Гагарин, Герман Титов, Андриян Николаев, Павел Поповичлар, Усть-Илимск ГЭСини қуриш учун Н-қисмдан Ангарага биринчи бўлиб учиб келган уч солдат, жониворларнинг энг муҳим аъзоларини биридан иккинчисига кўчириш бўйича дастлабки тажрибани 40-йиллардаёқ бошлаган ва бу иши билан инсон юрагини бехатар кўчиришга йўл очган физиолог-хирург олим Владимир Петрович Демихов ва бошқа жуда кўп китоб қаҳрамонлари жамиятимиз учун, инсоният учун биринчи бўлиб сўқмоқ очиш шарафига муяссар бўлган кишилардир. Халқимизнинг уларга бўлган ҳурмати ва муҳаббати, меҳри ва миннатдорчилиги чексиздир.

Газета материалининг умри қисқа — бир кунлик дейдилар. Бу бир жиҳатдан тўғри ҳам. Аммо газета саҳифасида шундай материаллар ҳам учраб турадики, улар қайноқ ҳаётимиздан олиб ёзилгани ва газетхонларга ғоят яқин бўлгани учун, қалб қўрида ардоқлангани ва юрак ҳарорати билан йўғрилгани учун, чуқур лиризмдан баҳра олгани ва публицистик руҳ билан битилгани учун газетхонга кучли таъсир қилади, уни ҳаяжонга солади, чуқур ўйга толдиради, бу материални у такрор-такрор ўқийди, яна қайта ўқиш мақсадида эъзозлаб олиб қўяди. Песков ёзган кўпчилик материалларнинг тақдири ана шундай. Шунинг учун ҳам улар газета саҳифаларида қолиб кетмади, ҳаётга «йўлланма» олди, инсон қалбига йўл топа билди, «узоқ яшашга қобилиятли» эканини исбот қилди ва, ниҳоят, китоб саҳифасига кўчиб, бугун бизни яна ҳаяжонлантирмоқда. Авторнинг Михаил Шолохов билан сокин Дон қирғоғида, ёзувчининг Вёшенскдаги ўз уйида учрашуви, санъаткор Алексей Никанорович Комаров ва итальян олими Даниэль Петруччилар билан қилган суҳбати, 40 йил мусофирликда дарбадар кезган, ниҳоят, киндик қони тўкилган жонажон диёрига қайтиб келган дон казаги Пётр Еремеевич Моисеев билан тасодифан тўқнашиб қолганлиги ҳақидаги ҳикояси — шу каби лавҳалар, новеллалар, репортажлар бугун ҳам бизга завқ бағишлайди, вужудимизни тўлқинлантиради.

Китоб қаҳрамонларидан бири қалби пок, кўнгли оқ, иродаси мустаҳкам рус аёлларидан, яна бири псковлик нуроний кампир— Ангелина Дмитриевна Золоцевскаядир. У ўз ҳаёт йўлида кўп марталаб қийинчиликларга дуч келади, бошига бир неча бор мусибатлар тушади. Ўн беш ёшида Қизил Армиянинг Псков остонаrange дастлабки жангларида қатнашади, қаҳратон қишда чориқ судраб, оёғи шишиб кетганидан юролмай қолади ва босқинчилар қўлига тушади. Асирлик азобининг зўридан бир неча бор ўлиб тирилади, зангла касалига мубтало бўлиб, ҳамма тишларидан ажралади. Турмуш қуриб, иккита фарзанд кўради, аммо ўз фарзандларининг роҳатини кўриш унга насиб этмайди, лаънати уруш уни турмуш ўртоғидан ҳам, вояга етиб қолган икки азамат ўғлонидан ҳам жудо қилади. Дарғазаб она бегуноҳ фарзандларининг қутлуғ қони учун ёвдан қасос олишга отланади, жанг майдонига жўнайди. Иккинчи Украина фронти билан биргаликда Днепропетровскдан то Прагагача жанг қилиб боради. Урушдан қайтганда унинг биргина яқин кишиси — муштипар онаси қолганди, холос. Кўп ўтмай Ангелина Дмитриевна якка-ю ягона суянчиғи бўлган волидасини ҳам қабрга беради. Танҳо ўзи қолади, бироқ у асло тушкунликка тушмайди. Одамларга, ҳаётга бўлган туганмас муҳаббат бу ғам-ғуссаларни, машаққатларни енгишда унга бардош тоғи бўлиб хизмат қилади. Ҳар бир кулфат, ҳар бир андуҳ бу матонатли аёлнинг бетига биттадан ажин ташлаб кетган бўлса-да, унинг чеҳрасидан табассумни қуволмади, уни ҳаётга бўлган ошиқликдан бездиролмади, жамоат ишига бўлган жонкуярликдан қайтаролмади. «Бундай аёлларга ҳар куни эрта билан гул келтириб тақдим этсанг ҳам оз» дейди Песков дуч келган йўловчилардан бирига псковлик аёлнинг ҳаёти билан танишгач, биз ҳам астойдил қўшиламиз бу фикрга.

«Шудринг узра одимлар» китобининг бир фазилати шундаки, ундаги фотосуратлар жонлилиги ва оригиналлиги, динамикаси ва ҳаётийлиги, фавқулоддалиги ва ноёблиги билан кишини тўлқинлантиради. Валентина Гагаринанинг портретини олинг. Юрий Гагарин бошқараётган «Восток-1» кемаси белгиланган районга қўнганлиги ҳақида радиодан ахборот эълон қилинаётган дақиқада олинган бу сурат ҳаётийлиги, фавқулодда табиийлиги, жонлилиги, портретдаги кўз, чеҳра ва дудоқларга бир дунё ҳис-туйғулар гаммасини тўплай олганлиги билан кишини ҳайратлантиради.

Василий Песков табиат ошиғи. У табиатни, унинг ҳайвонот оламини, парранда ва даррандаларини, меҳнаткаш қурт-қумрисқаларини, дов-дарахтлари-ю майса-гиёҳларини яхши билади ва уларни жондан севади. Шунинг учун ҳам автор китобнинг махсус бир бобини табиат ҳақидаги лавҳалари, фотоэтюдлари ва лирик миниатюраларига ажратган.

Автор бир қатор лирик миниатюраларда сержилва табиатнинг хушманзара жамолини мадҳ этаркан, кишиларни шу дилбар табиат қучоғига қизғин чорлайди, сиҳат-саломатлик ва ижод маскани бўлган табиатга меҳрингизни жўшдиради.

«Шудринг узра одимлар» китобида кишига завқ ва ҳузур бағишловчи, эстетик қувонч ва маънавий озуқа берувчи, кишиларни фидокорликларга ва эзгу ишларга руҳлантирувчи саҳифалар сероб. Китобнинг ҳар бир сатри-саҳифаси революцион ўтмишимиз, ҳозирги фаровон турмушимиз ва порлоқ истиқболимизга, қаҳрамон халқимиз, улуғвор ишларимиз ва девқур ўғил-қизларимизга, бағри кенг Ватанимиз, сержилва табиатимиз ва қиёси йўқ фаслларимизнинг кўрки-жамолига чуқур муҳаббат туйғулари билан суғорилган. Китобнинг катта ижтимоий-сиёсий аҳамияти ҳам, Ленин мукофотига сазовор бўлишининг боиси ҳам шунда.

Воҳид АБДУЛЛАЕВ,

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети журналистика кафедрасининг старший ўқитувчиси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАТИЖАЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

«ҲАМ АЙЛАНИБ, ҲАМ ЎРГИЛИБ»

Калинин район милиция бўлимининг терговчиси Абдураҳим Набихўжаев шофер Ғиёсовни асоссиз равишда қамаб қўйгани, унинг устидан қўзғатилган «жиноий» иш вақтида кўрилмай пайсалга солиб юборилгани газетамизнинг шу йил 14 июнь сонида юқоридаги сарлавҳали фельетонда танқид қилинган эди.

Тошкент область жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ М. Шералиев шу фельетон юзасидан қуйидагиларни билдирди:

Фельетонда келтирилган фактлар текширишда тасдиқланди. Нотўғри иш олиб боргани, социалистик қонунни бузиб, терговни чўзиб юборгани учун Набихўжаевга тегишли чора кўрилди. Ғиёсов устидан қўзғатилган иш бекор қилинди.

«БОҒЧАЛАР БОР-У, ЖОНКУЯРЛАР ЙЎҚ»

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Ҳамид Олимжон номли колхозда кичкинтойларга яхши ғамхўрлик кўрсатилмаётганлиги ҳақида газетамизнинг шу йил, 23 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа билан танқидий материал босилган эди.

Редакция мақола юзасидан текшириш ўтказган Оққўрғон район Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ И. Юнусов имзоси билан қуйидаги жавобни олди.

«Мақола колхоз правлениесининг йиғилишида муҳокама қилиниб, кўрсатилган камчиликлар тўла тасдиқланди. Йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш учун бир қанча тадбирлар белгиланди. Жумладан, боғча биносини кенгайтириш мақсадида яна битта катта зал ажратилди. Колхоз правлениеси кичкинтойлар учун етарли миқдорда сабзавот маҳсулотларини вақтида етказиб бериш, колхоз территориясидаги боғча ва яслиларни керакли жиҳозлар билан таъминлашни ўз зиммасига олди».

КАТТАҚЎРҒОН ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

«УЙҒОНИШ»

ТЕАТР

<> <>

Каттақўрғон ўзбек драма театр коллективи пойтахтимизда ўтказаётган гастролларини драматург Назир Сафаровнинг «Уйғониш» спектакли билан бошлади.

Драмада 1916 йилда Жиззахда кўтарилган ишчи ва деҳқонларнинг қўзғолони даврида рўй берган воқеалардан бири олиниб, бадиий умумлаштирилган. Драматург ўз пьесасида 1905 йилда Россияда бўлиб ўтган биринчи революция ва ундан кейинги революцион ҳаракат тўлқинлари, Ўзбекистондаги рус ишчилари ва революционерлари таъсири остида ўзбек меҳнаткашларининг революцион онгининг уйғонишини, маҳаллий бой-феодалларга, чоризм амалдорларига қарши олиб борилган қонли курашларда ўзбек ва рус халқи ўртасидаги умрбод дўстлик, қардошликнинг вужудга келганлигини тарихан ҳаққоний кўрсатган.

Абдураҳмонбой ҳузурига меҳмон бўлиб келган рус генерал губернатори Руднёв, бойга қарашли ерларни, бойликларни кўздан кечириб чиқади ва бойга тўғонни бузиб ташлаш ва шу орқали азоб-уқубат чекиб келаётган заҳматкаш деҳқонларни сувдан қамситиб, уларни қулларга айлантиришни маслаҳат беради. Шу пайт ўн йил муқаддам бой Сибирга сургун қилган деҳқон Қудрат қайтиб келади. У бойга қарашли заводда ишлаётган рус ишчиси Алексей, деҳқон Жайноқ ва бошқалар билан бирлашади. Абдураҳмонбой ўз хўжайинининг маслаҳатини амалга оширмоқчи бўлганда Қудрат, Жайноқ ва Алексей бутун қишлоқ аҳолисини бой ҳамда унинг ҳамтовоқларига қарши кўтарадилар. Бироқ миршаблар Қудрат, Жайноқ ва яна бир неча деҳқонни қамоққа олиб кетганларида бой тўғонни бузади. Деҳқон ерларини сувсиз қолдиради. Алексей ёрдами билан Қудрат, Жайноқ ва бошқалар қамоқдан қочиб, косиб Мардонқулнинг уйида яширинишади. Губернатор, мингбоши ҳамда бой бу ҳақда эшитиб, талвасага тушадилар. Улар деҳқонлардан қўзғолончиларнинг бошлиқларини топиб беришни талаб қиладилар, гуноҳсиз кишиларни азоблайдилар. Деҳқонларнинг сабр косаси тўлади. Қудрат ва Жайноқлар мингбоши ҳамда губернаторни ўлдирадилар. Қўзғолончиларга қарши қўшин тортилади. Қудрат, Жайноқнинг хотини Зоҳида, Маҳкамнинг севгилиси Иқбол ва бошқа гуноҳсиз кишилар, болалар ҳалок бўлади. Маҳкам, Жайноқ сингари мард кишилар қамоққа олинади. Қўзғолон бостирилса ҳам озодлик кураши давом этади...

Драманинг фазилати фақат ундаги кўпчилик характер ҳамда воқеаларнинг ҳаққоний, жонли акс эттирилганида эмас. Автор ўша даврдаги тарихий муҳитнинг кескинлигини тўғри ифодалаган, воқеалар рўй бераётган ерни қаҳрамонларнинг феъли, тили, урф-одати орқали аниқ тасвирлаган. Истеъдодли режиссер Р. Орифжонов саҳнада 1916 йилда Жиззахда бўлиб ўтган революцион воқеалардан бирини жонлантиришга, ўша даврда революцион ҳаракатни вужудга келтирган қаҳрамонларнинг сўнмас сиймосини гавдалантиришга эришган.

Дастлабки эпизодларда саҳнага баланд бўйли, барваста, соқолига оқ тушган киши кириб келади. Унинг эгнида йиртиқ-ямоқ либос, оёқларига латта-putталардан пайтава ўралган, бошида эскириб кетган қулоҳ, орқасида кичик халтача. У пайдо бўлгач, чуқур хўрсиниб нафас олдида, тўрт томонга зориқиб кўз ташлади, сўнгра эгилиб, ерга қўлини чўзиб кўзига суртди. Томошабин артист А. Сотиболдиев усталик билан яратган Қудрат образини дастлаб ана шу ҳолда кўради. Қудрат сургундан қайтиб келиши биланоқ она-қишлоғида рўй бераётган кескин воқеалар гирдобига киришиб кетади. Кейинги саҳналарда артист ўз қаҳрамонининг характерини очиб беради.

Қудратнинг дўсти Жайноқ ҳали унчалик революцион кураш тажрибасига эга эмас. Шунинг учун ҳам у бойнинг зулмига бардош беролмай ёлғиз ўзи унга қарши чиқмоқчи бўлади. Кейинчалик Қудрат ва Алексей билан бирга бўлиб, меҳнаткаш омма билан биргаликда курашга отланиш зарурлигини тушунади. Жайноқ ролини ижро этган артист Н. Хожиев ўз қаҳрамонининг онгидаги ана шу ўзгаришни ишонарли талқин этади.

Пьесада Алексей образига кам ўрин берилган бўлса ҳам артист Х. Истамов рус ишчиларига хос хусусиятларни очиб беришга, унинг ўзбек деҳқонларига бўлган самимий муносабатини, ҳамдардлигини, меҳрибонлигини кўрсатишга интилган. Агар артист Алексейнинг рус революционерларига мансуб томонини янада равшанроқ акс эттирса, образ мазмунан анча бойиган бўларди.

Томошабин хотирасида қоладиган образлардан яна бири косиб чол Мардонқул. Бу ролнинг ижрочиси ўз қаҳрамонидан тахминан уч баравар ёш ва яқинда колхоздан санъат даргоҳига келган талантли ва умидли ҳаваскор З. Зоиров. Артист ёш бўлишига қарамай, ҳали унчалик саҳна тажрибасига эга бўлмаса ҳам Мардонқул образида ўз бошидан не-не азоб-уқубатларни кечирмаган, тинимсиз ва оғир меҳнатдан бирмунча букчайиб қолган, инсонпарвар мўйсафидни усталик билан гавдалантирган.

Драмада хотин-қизлар образи кам ўрин олган. Томошабин саҳнада фақат Жайноқнинг хотини Зоҳида ва бой чўриларидан бири Иқбол образини кўради. Бу ролларни ижро этган артистлар—А. Суярова ва М. Йўлдошева деҳқон аёл қизларининг типик қиёфасини, характерини моҳирлик билан очиб берганлар. Хусусан, Зоҳида—Суярованинг маҳкама ва охирги кўринишдаги эпизодлар, шунингдек, Иқбол—Йўлдошеванинг рус офицери зўрлаганидан кейин ақлдан озиш саҳналари кишини қаттиқ ҳаяжонлантиради.

Спектаклда бундан ташқари бошқа ижобий образлар, жумладан, бой ерларини суғориб юрган мироб йигит Маҳкам (артист Ш. Аминов), подачи Суяр (артист Р. Ризоев), чоракор Содиқжон (артист М. Мирзаев) образлари ҳам моҳирона яратилган. Фақат эътироз шуки, Содиқжоннинг биринчи кўринишдаги хатти-ҳаракатлари образнинг характерига, унинг кейинги саҳналардаги мавқеига тўғри келмайди. Спектакль бошида кўрсатилганидек Содиқжон безори, беданабоз, чапани йигит эмас, балки жасур, юраги ўтдек ёниб турган серғайрат, инсон ҳуқуқини ҳимоя қилиш учун ўзини қурбон қилишга ҳам тайёр турган киши. Биринчи кўринишда ҳам Содиқ ана шу тарзда талқин қилинса образ тўла мақсадга мувофиқ бўларди.

Спектаклда томошабинни ҳаяжонлантирадиган саҳналар анчагина. Рассом М. Собиров ишлаган декорациялар драманинг мазмунини очишга ёрдам қилган. Лекин, спектаклда ортиқча эпизодик образлар (масалан Бўриполвон) ва саҳналар бор. Улар ҳисобига спектаклни янада ихчамлаштириш мумкин. Бундан ташқари спектаклда кераксиз паузалар, ўринсиз кирди-чиқдилар кўп.

Агар мана шу жузъий нуқсонлар тузатилса, шубҳасиз, спектаклнинг бадиий қиммати янада ошади. Бундан мустасно, «Уйғониш» спектакли Каттақўрғон театр коллективининг изланувчанлигидан, меҳнатсеварлигидан, йирик ва мураккаб саҳна асарлари яратишга қодир эканлигидан далолат беради.

Ф. ЖЎРАЕВ.

Суратда: «Уйғониш» спектаклининг биринчи кўринишидан парча. (Чапдан ўнгга) Содиқжон — артист М. Мирзаев, Қудрат — артист А. Сотиболдиев ва Алексей — артист Х. Истамов.

А. Тўраев фотоси.

Етти хазинанинг бири

Қорасув паррандачилик фабрикаси—мўл ва арзон гўшт, тухум манбаи ❁ *Қолоқликдан рентабелли хўжаликка* ❁ Бу йил 5 миллион дона тухум, 1200 центнер парранда гўшти етиштирилади

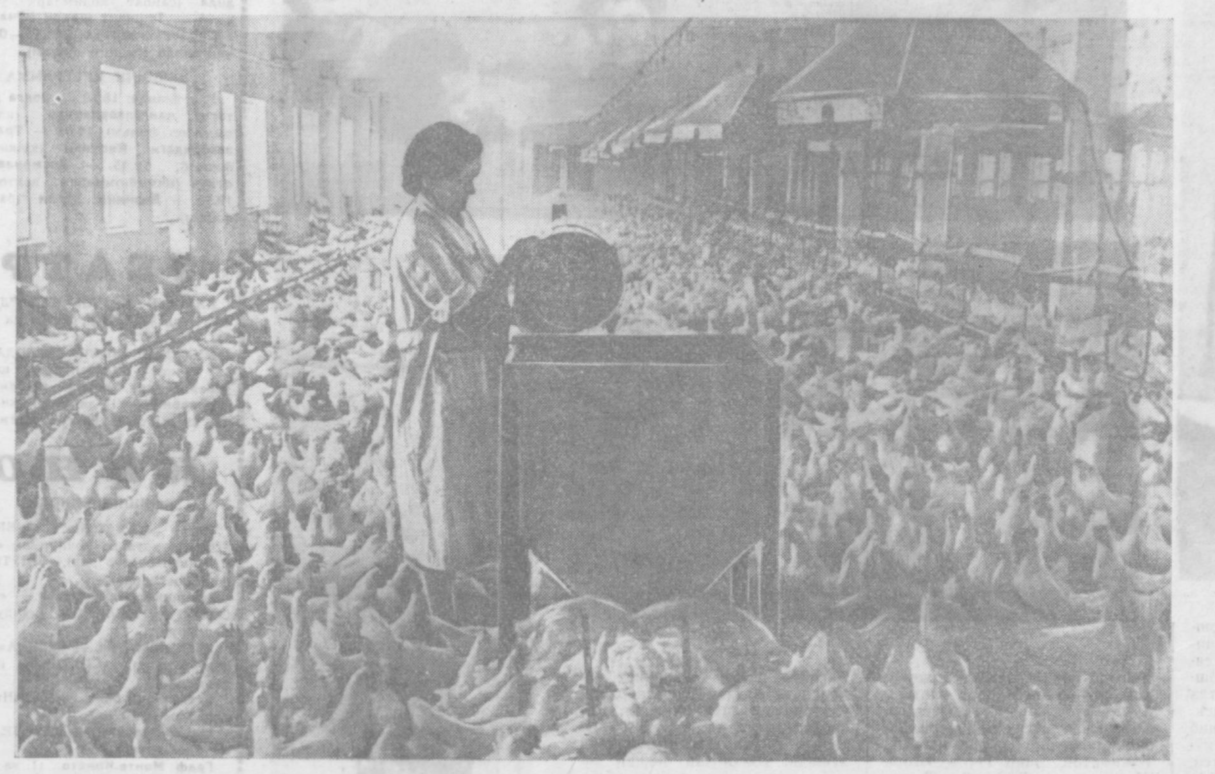

Механизациялашган паррандачилик цехининг ишчиси Зоя Хаюнок бройлер учун боқилаётган товуқларга дон солмоқда. Зояга 17 минг бош парранда бириктилган.

ЯНГИЛИК ИЗЛАБ

Хоналар кўримсиз эди. Инкубацияга юзта тухум қўйилса, шундан аранг етмиш-етмиш бештасидан жўжа олинарди. Бунинг устига чума касаллиги кенг тарқалган бўлиб паррандаларни соғлом ўстириш, сонини кўпайтириш, сифатли тухум олишга ҳалақит берарди. Шунинг учун ҳам ўша пайтда фабрикада карантин эълон қилинди.

Фабрикага бириктиб қўйилган каттагина ер майдонининг ҳам умри анча пайтгача зое ўтиб келди. Беда, маккажўхори хўжакўрсинга экиларди-ю, яхши парвариш қилинмай ташлаб қўйиларди. Шунинг учун жуда кам ҳосил олинарди.

Гап бир минг тўққиз юз олтмиш биринчи йилдаги аҳвол ҳақида боряпти. Ўша йили фабрика фойда келтириш ўрнига давлатга 116 минг сўм зарар келтирипти. Шаҳар аҳолисига кўплаб тухум, парранда гўшти етказиб беришдек шарафли вазифани бажариши керак бўлган фабриканинг бундан кейин ҳам шу аҳволда иш олиб бориши, албатта, мумкин эмасди.

Инкубация цехининг старший оператори Муяссар Азимова инкубацияга қўйилган тухумларни кўздан кечирмоқда.

Шунинг учун ҳам фабриканинг раҳбарлик состави янгиланди. Эндигина аспирантурани тугатган ёш, ғайратли зоотехник йигит Шокир Аҳмаджоновга директорлик лавозимини таклиф қилишганда, у бу ерда аҳвол билан танишгач бироз иккиланиб қолди. Лекин кўпдан буён шу фабрикада ишлаб келаётган кекса, тажрибали товуқбоқарлар, дадил бўлаверинг, ҳамкорликда меҳнат қиламиз, деб унга катта ишонч билдиришди.

Мана, уч йилдирки, Шокир Аҳмаджонов коллективга ва илғор фан ютуқларига суянган ҳолда паррандачилик фабрикасини оёққа турғазиш, уни рентабелли хўжаликка айлантириш йўлида анчагина ишларни амалга оширди. Ҳозир бу фабриканинг довруғи областга таралиб кетди. Қайси колхоз ёки совхоз агар унга зотли жўжа ёки бўлмаса инкубацияси учун сифатли тухум керак бўлса, шу фабрикага мурожаат қилади. Фабрикадагилар ҳаммавақт уларнинг талабини кўнгилдагидек бажо келтиришади.

— Паррандачилик ҳам касбга меҳр қўйиб ишлашни талаб қилади, — дейди директор ўртоқ Ш. Аҳмаджонов, — баъзилар товуқ боқишдан ҳам осон иш борми. Катта майдонни ажратиб, тўрт тарафига симтўр тутиб товуқларни қўйиб, вақти-вақти билан дон, сув бериб турсангиз бас, ўзидан-ўзи ўсиб унаверади, деб ўйлашади. Бу мутлақо нотўғри. Биз паррандани етти хазинанинг бири деймиз. Агар шу зайлда иш юритиладиган бўлса, хазина калитини тополмай кўп қийналишга тўғри келади. Демоқчиманки, паррандачилик — бу санъат билан, меҳр билан ишлашни севади.

Илгарилари фақат баҳордагина жўжа очирилар экан. Йилнинг қолган пайтларида эса инкубагория бўш ётарди. Бу аҳволда албатта, меҳнатнинг унуми бўлмайди-да! Июль, август ойларига келиб, ўша баҳордаги жўжалар—катта товуқлар тухумдан чиқиб дам олишга кетгач, фабрикада тухум етиштириш тақа-тақ тўхтаб қолади. Йил бўйи тухум етиштиришга эришиш учун нима қилиш керак? Кўплашиб ана шу тўғрида бош қотирдик.

Жўжа очирилгач, олтинчи ойдан бошлаб тухум қўя бошлайди. Ўртада узилиш бўлишига йўл қўймаслик учун биз, кузда ҳам инкубаторияларни ишга солиб, жўжа очиришни йўлга қўйдик. Сентябрда олинган жўжа март ойидан бошлаб тухумга кира бошлади. Ана шундай қилиб, дастлабки қадамимиз чакки бўлмади. Аста-секин иш юриша бошлади.

Агар сиз товуқхоналарда бўлганингизда диққат қилиб юрсангиз баъзан товуқ ўзи қўйган тухумини чақиб, пўчоғини чўқилаб еяётганини кўриб қоласиз. Демак, ўша товуқнинг организми учун қандайдир модда етишмайди. У шу моддани тухум пўчоғидан топиб олаяпти.

Ана шуни ҳисобга олиб, биз тухум пўчоқларини илгаригидек чиқариб ташламасдан бир жойга тўплай бошладик. Сўнгра бу пўчоқлар махсус тегирмонда ун қилиб майдаланади ва нод суюқлиги билан аралаштирилиб, товуқларга едирилади. Бу ишни товуқнинг ўзига сира сездирмаслик керак. Акс ҳолда товуқлар ўз тухумини титкилаб, чақиб еб қўйиши мумкин. Айтиш керакки, бу тадбир анча яхши натижа берди. Товуқлар сертухум бўла бошлади.

Фабрикада кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, иш маданиятини ошириш, санитария-гигиена ишларини яхшилаш соҳасида ҳам қатор тадбирлар кўрилди. Бириктиб қўйилган экин майдонидан паррандалар учун витамин ва муҳим озуқа вазифасини ўтайдиган экинлардан ҳосил олиш ҳам кўпая борди. Бу ўз навбатида фабрикада ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг ўсишига олиб келди. **Агар 1961 йилда инкубаторияларга қўйилган 1 миллион 24 минг тухумдан 75 процент жўжа олинган бўлса, 1962 йилда бир миллион бир юз тўққиз минг тухум қўйилиб 78,4 минг процент жўжа олинди. Бир минг тўққиз юз олтмиш учинчи йилда эса бу процент саксонга етди. Шунга яраша товуқ гўшти ва тухум етиштириш ҳам кескин кўтарилди.**

«ЧИП-ЧИП ЖЎЖАЛАРИМ»

Дарвозадан ичкарига кириб чамаси ўттиз-қирқ метр юрганингиздан кейин яхшилаб оқлаб қўйилган биноларга дуч келасиз. Ичкарига диққат билан қулоқ солсангиз: «чип-чип жўжаларим» деган товушлар эшитилади. Демак, жўжабоқарлар сергак, улар ўз постларида хушёр туришибди.

Лекин ҳозирча у ерга киришдан олдин ана шу жўжаларнинг қандай очирилиши билан танишайлик.

Инкубация цехи хоналари ҳозирги замон асбоб-ускуналари, энг яхши механизмлар билан жиҳозланган. Операторлар оқ халат кийиб олишган. Улар механизмларни ниҳоятда хушёрлик билан бошқариб, хонанинг ҳарорати, иссиқлик даражаси, намлилигини бир меъёрда туришини таъминлашади.

— Фабриканинг ютуғига ана шу ердан асос қўйилади, — дейди директор,—негаки, қўйилган тухумлардан қанчалик кўп ва арзон жўжа олинса, фойда ҳам шунчалик кўп бўлади. Бу инкубистларнинг ғайратига боғлиқ. Улар қанчалик ғайрат қилиб меҳнат қилишса, шунчалик иш ўнгидан келаверади. Айтиш керакки, бизнинг инкубация цехи ишчилари ишончни оқлашяпти. **Агар 1961 йилда бир кунлик жўжа 16,6 тийинга тушган бўлса, ўтган йили 12,3 тийинданга тўғри келди. Бу йил ўн тийинга тушириш учун ҳаракат қилмоқдамиз.**

Ҳақиқатан ҳам ўртоқ Иброҳим Муслимов бошлиқ инкубация цехининг эришаётган натижалари ой сайин қувончли бўлаяпти.

Иброҳим ака цехни айлантириб бизни у ердаги иш процесси билан таништирар экан, ҳикоя қиларди:

— Бу йилдан бошлаб бизда гўшт учун бройлер жўжалар боқишга киришилди,— деди у, — ана шу мақсадда Бутуниттифоқ паррандачилик институтининг экспериментал базасидан зотли товуқларнинг тухуми олиб келинди. Бу тухумлардан чиқадиган жўжаларнинг бизнинг жайдари жўжалардан фарқи шундаки, улар тез эт олади, хушхўр бўлади. Шунинг учун ҳам инкубистларимиз бу тухумларни сира нобуд қилмай авайлаб, жўжа очириш учун курашадилар.

Цех бошлиғи шу гапларни айтар экан, биздан сал нарироқда инкубацияга қўйилган тухумларни кўздан кечираётган оператор қиз Муяссар Азизовага ишора қилди. Бу ердаги тухумлар шу йилнинг 24 июлида инкубацияга қўйилган экан. Яна чамаси йигирма кунлардан кейин жўжа очиб чиқади. Деярли саксон беш—тўқсон процент тухумдан жўжа олиш учун ғайрат қилишяпти улар.

Тухумдан чиққан жўжалар ўша куниёқ кўздан кечирилиб сараланади. Агар касалга чалинганлари бўлса дарҳол соғломлари ичидан ажратиб олиниб, алоҳида группага қўшиб қўйилади. Соғлом, боқишга лойиқ деб топилган жўжалар дарҳол батарея цехига ўтказилади.

Мана, ўша батарея цехи. Жўжалар махсус стеллажларга солиниб катак-катак хоначалар ичига жойлаб қўйилибди. Уларнинг живир-живири худди тунука томга шитирлаб ёмғир ёғаётгандек овоз ҳосил қилади.

Цех бошлиғи София Конаулкина Иванова ҳам шу ерда экан. У жўжабоқар Вера Кравцова билан биргаликда жўжаларнинг сувидан, озиғидан хабар олиб турибди. Оддий товуқбоқарликдан цех бошлиғи лавозими даражасига кўтарилган София Ивановани фабрикадагилар ҳурмат билан тилга олишади. Ўз касбининг миридан-сиригача биладиган меҳнатсевар аёл. Унинг раҳбарлигида анчагина ишлар қилинди. У цехга бошлиқ бўлди-ку, жўжаларнинг арзимаган сабаблар туфайли нобуд бўлиб кетишига барҳам берилди.

Ҳақиқатан ҳам цехдаги сарамжон-саришталикни кўриб, ҳавасингиз келади. Кираверишда ўнг томонда тахтадан ясалган узун яшик катакчаларга бўлиб қўйилган. Катакларнинг ҳар бири турли-туман озуқалар билан тўлдирилган.

София Иванова цехни айлантирар экан, завқ билан гапирарди.

— Ҳар бир катакка беш юздан жўжа кетади, — деди у, — биз жўжаларнинг соғлом бўлиб ўсиши учун кечаю-кундуз тиним билмай меҳнат қиламиз. **Бир бош жўжага суткасига уч грамм жўхори уни, икки грамм беда уни, икки грамм балиқ мойи, беш грамм обрат берилади. Вақти-вақти билан катаклар олдидаги ариқчаларга сув қуйиб турамиз. Ҳа, ҳар бир жўжа атрофида парвона бўламиз.**

Хонани айланар эканмиз, уйнинг икки чекасида ердан чамаси бир метр кўтарилган тунука тарновчаларга кўзимиз тушди.

— Химия фанининг мўъжизаси,—деди София опа, — биз жўжабоқарларга ҳам жуда қўл келяпти. Ахир ўзингиздан қолар гап йўқ. **Ёш жўжаларнинг соғлом ва бақувват бўлиб ўсиши учун ҳар хил витаминли озуқалар керак. Бу озуқаларни у кўк ўсимликлардан олади. Ёздаку ўзимизга бириктилган майдонга экилган маккажўхори беда ва бошқа ўсимликлар жонга оро киради. Қишда қандай қиламиз. Бу муаммо тўғрисида бош қотирганимизда гидропоника мушкулимизни осон қилди. Ҳозир сиз кўриб турган ана шу тарновчаларда бу йил қиш даврида биринчи бўлиб гидропоника усулида жўхори ва арпа ўстирдик. Майса бўлиши билан уни ўриб олиб, майдалаб жўжаларга едира бошладик. Жўжа касалликка чалинмасдан кўнгилдагидек ўсди. Гидропониканинг яна бир афзаллиги шундаки, уй ичида маккажўхори, арпа ўстирилса бу ўсимликлар ўзидан углекислий газини чиқариб ҳавони янгилайди. Бу жуда муҳим. Яна шуни ҳам айтиб қўяйликки, гидропоника усулида ўсимлик ўстириш учун алоҳида хона, нормал иссиқлик керак. Лекин бундай ортиқча харажатга бизда эҳтиёж сезилмайди. Хонанинг иссиқлик даражасининг ўзи гидропоника усулида маккажўхори ўстириш имкониятини беради.**

Фабриканинг батарея цехи ҳаммаси бўлиб уч хонага жойлашган экан. Уларнинг ҳар бирида 12-13 мингдан жўжа ана шу хилда илғор усулда боқилаяпти.

Батарея цехида жўжалар маълум муддатгача парвариш қилиниб, кейин ташқарига чиқариб боқилади.

Ташқарида боқилган товуқлар сон-саноқсиз. Бир неча гектарлик майдон ана шу мақсад учун ажратилган. Тўрт томонига сим тўрлар тутиб қўйилган махсус жойларда тўда-тўда бўлиб юрган товуқлар узоқдан оппоқ чойшабдек кўзга ташланади.

Ҳар бир майдончанинг ўртасида алоҳида уй бор. Ҳаво айниб қолган кезларда товуқлар ана шу уйларга, алоҳида катакчаларга киритилади.

Ўнг томондаги йўлкадан юриб бораётганимизда эгнига оқ халат кийиб олган бир аёлнинг товуқларга дон сочаётганини кўрдик. Бу фабриканинг илғор товуқбоқари Бону Идрисова экан. Бону товуқларни боқишда ҳаммага ўрнак кўрсатяпти. Унга бириктилган жўжалар гўштга топшириш учун бройлерга боқилаяпти.

— Фабрика бўйича, — деди директор, — ҳозирги пайтда **25 минг жўжа бройлерга боқилаяпти. Ахир КПСС Марказий Комитети февраль Пленумида чорвачиликни интенсив равишда ривожлантириш ҳақида гап бўлганида бу масалага катта эътибор берилди. Бройлерга қўйилган жўжа агар яхшилаб боқилса тез кунда эт олади. Уч ой деганда икки килограммга етиб қолади. Шундан кейин дарҳол вақтни ўтказмасдан гўштга топшириб юбораверамиз.** Лекин очиғини айтганда ҳали биз бу соҳада кўп иш қилишимиз керак. Асосий ишларни механизация бажариши лозим. Бизда эса ҳали кўп ишлар қўлда бажарилаяпти. Ана шу камчиликни тугатишга дадил киришдик. Механизация арзон гўшт ва тухум етиштиришнинг гарови. Ўтган йили бизда бир центнер товуқ гўшти бир юз тўқсон етти сўмга тушди. Тўғри, бу пландагидан анча кам. Тухум ва гўштнинг таннархини бундан ҳам арзонлаштириш мумкин.

— **«Парранда гўшти ва тухум етиштириш ҳозирги вақтда фабрика завод ишлаб чиқаришининг худди ўзи бўлиб қолмоқда. Бу ишда муваффақиятни ускуналар, технология, энг муҳими эса озуқаларни етиштиришни ташкил этиш, оқсил моддаларининг, барча тўйимли моддаларнинг мезони муайян меёрга келтирилган тўла қимматли рационларни қўллаш масаласи ҳал қилади».**

Москвада шу йили бўлиб ўтган партия, совет раҳбар ходимларининг кенгашида ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладида айтилган бу гаплар биз учун асосий кўрсатмадир.

Бу кўрсатмани яқин йиллар ичида амалга ошириш юзасидан қизғин иш бошлаб юбордик. Механизациялаштирилган кенг бағирли товуқхоналар қурилиб ишга туширилаяпти. Йигирма минг бошга мўлжаллаб битта жўжахона қурмоқчимиз. «ОШП-6» маркали механизациялашган товуқхона жиҳозларидан ўн саккиз комплект олинган. Шу йилнинг учинчи кварталида улар қурилиб ишга туширилади.

МЕҲНАТИ ОЗ, НАТИЖАСИ СОЗ!

Директорнинг хонасида суҳбатлашиб ўтирар эканмиз, бурчакдаги Қизил байроқ билан қизиқдик. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги фабриканинг ўтган йилги юқори кўрсаткичлари учун берган кўчма Қизил байроқ экан бу.

Фабриканинг фидокор коллективи бу йил янги марраларга интилмоқда. Улар хўжаликнинг барча тармоқлари бўйича маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш, семиз парранда гўшти ва тухумни кўплаб етиштириш юзасидан конкрет мажбуриятлар олдилар.

Жумладан бутун йил мобайнида тухум етиштиришни беш миллион донага етказиш, ҳар бир тухум қиладиган товуқдан бир йилда 120 донадан тухум олиш, биронта ҳам паррандани чиқитга чиқармай 1200 центнер парранда гўшти етиштиришга бел боғладилар.

Шунингдек жўжалар сонини 860000 бошдан зиёдга етказишга аҳд қилдилар. Бунинг учун эса янги автоматика воситалари технологияси йўлга қўйилади, тухумларнинг инкубация сифатини яхшилаш ҳисобига соғлом жўжалар очириш ўтган йилдагига қараганда икки процентдан ортиқ кўпайтирилади.

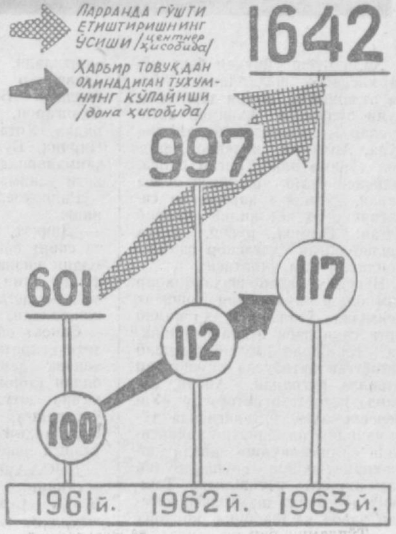

Фабрика коллективи паррандаларни витаминли ва ширали озуқалар билан тўла таъминлаш учун ҳайдаладиган ерлардан унумли фойдаланиш режаларини амалга оширмоқда. **Ҳар гектар ердан кам деганда қирқ центнердан маккажўхори дони олиш, бедани тўрт-беш марта ўриб, ҳар бир ўримда тўқсон центнердан ҳосил олиш учун кураш бораяпти.**

Бу юксак мажбуриятларни бажариш йўлида эришилган натижа қувончлидир. **Давлатга тухум сотиш ярим йиллик плани 140 процент бажарилди. Бошқача қилиб айтганда мамлакатга бир миллион етти юз икки минг дона тухум етказиб берилди. Гўшт етиштириш ярим йиллик плани иккиюз йигирма беш процент бажарилди. Давлатга 359 центнер гўшт сотилиб, план ортиғи билан адо этилди.**

Ҳар бир товуқдан ярим йилда олтмиш учгадан тухум олинди. Бу жуда юқори кўрсаткич! Шундай қилиб ҳали яқин вақтларда, қолоқ, давлатга зарар келтирадиган хўжалик эндиликда рентабелли хўжаликка айланди. Бу йил давлатга 50 минг сўм фойда келтирилади.

Фабриканинг келажаги янада порлоқ. Барча иш — машиналар зиммасига юклатилади! Ҳозирги пайтда ана шу шиор остида қурилиш ишлари давом этмоқда. Фабрика иккиюз минг товуқ боқиш учун жиҳозланмоқда. Бу иш бир минг тўққиз юз олтмиш еттинчи йилга бориб тугалланади. Ана шунда бир йилда ўттиз миллион тухум, ўн икки минг центнер парранда гўшти етиштириш учун шароит яратилади. Бир сўз билан айтганда ҳамма иш саноат типида юритилади. Гўшт цехи ишга туширилади. Бройлердан чиққан жўжалар тўғридан-тўғри ана шу цехга келтирилади. Ҳар куни камида беш-олти минг парранда сўйилиб, патлари тозаланиб, истеъмолчиларга тайёр ҳолда жўнатилади.

Қорасув паррандачилик фабрикасининг коллективи зиммага олинган социалистик мажбуриятларни бажариш йўлида ана шундай фидокорлик билан меҳнат қилиб кун сайин яхши натижаларга эришмоқда.

Н. РИХСИЕВ.

Батарея цехи бошлиғи София Конаулкина Иванова ва жўжабоқар Вера Кравцова ўртоқлар ўз ишларидан хурсанд.

А. Абалян фотолари.

ДАМ ОЛИШ КУНИДА

ТОШКЕНТ ДЕНГИЗИДА БАЙРАМ

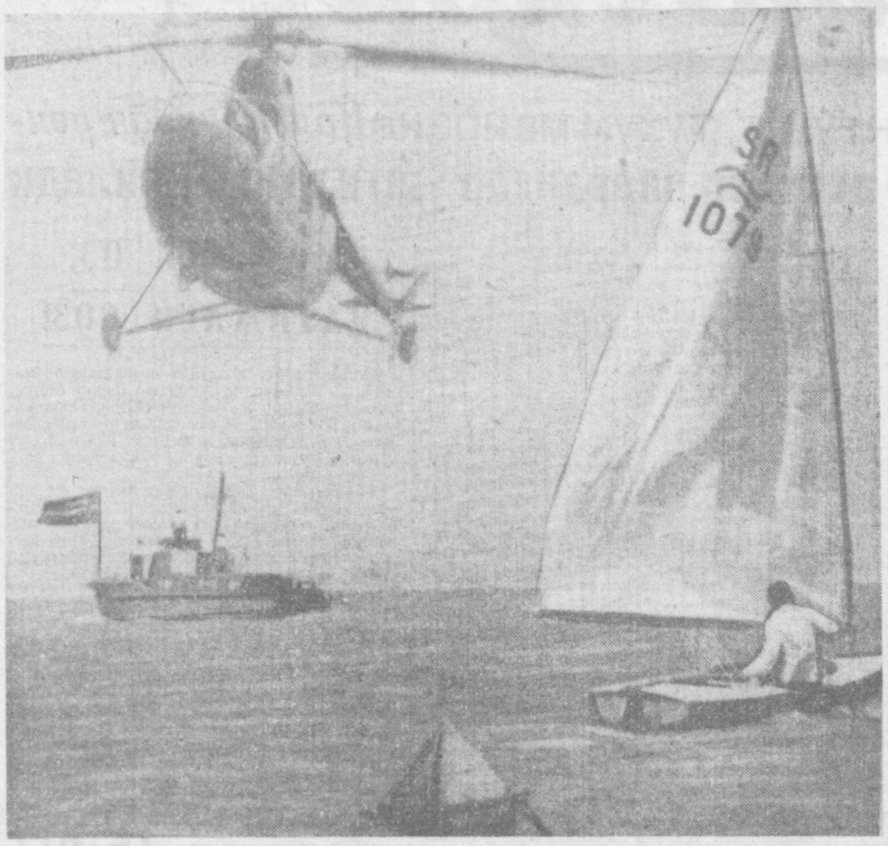

Ҳали қуёш уйқудан бош кўтармасданоқ шаҳарликлар йўлга отланишди. Бугун дам олиш куни бўлишига қарамай автобуслар пассажирлар билан лиқ тўла. Аллаким волейбол, футбол тўпини олиб олган бўлса, бошқаси балиқ ишқибози бўлса керак, қўлидаги қармоқ ва сағинчини эҳтиёт қилиб кўтариб олган. Гармон, рубоб, доира ушлаб олган ҳаваскор санъаткорларни ҳам учратасиз.

Бугун минглаб шаҳарликлар дам олиш кунларини Тошкент денгизида ўтказишга аҳд қилиб эрта саҳардаёқ йўлга отланишди. Ел билан мусобақалашиб кетаётган автобусда қўшиқлар баралла янгради. Анови, олдинда кетаётган автобусда «Узбексельмаш», ўртадагисида тўқимачилик комбинати, кейингисида «Ташсельмаш» заводи ишчи-хизматчилари группа бўлиб дам олишга кетишяпти. Тошкент денгизида шаҳардаги истаган завод ва фабрика, корхона ва муассаса вакилини учратиш мумкин эди.

Автобус, поезддан тушган йигит-қизлар, оила аъзолари билан келган дам олувчилар сайрни бошлаб юбордилар. Волейбол тўрлари тутилди, домино, шахмат ҳаваскорлари ўйинлари ҳам қизиди.

Муздек сувда чўмилиб чиққандан кейин елкага сочиқ ташлаб соябонда суҳбат қуриш нақадар гаштли. Севишганлар жуфт-жуфт бўлиб қайиқда сузишяпти.

Қирғоқдаги дилрабо куй денгиз тўлқинида узоқ-узоқларга эшитилади. Борган сари дам олувчилар давраси кенгайиб боряпти. Бекобод, Олмалиқ, Оҳангарон, Янгийўл шаҳарларидан, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Бўка, Оққўрғон бошқармаларидан келаётганларнинг кети узилмайди.

Радиоузел орқали дикторнинг:

— Диққат, диққат қилинг, катта спорт байрамини бошлашдан олдин сизларни Ҳарбий-Денгиз флоти куни билан табриклаймиз, — деган жарангдор овози эшитилади.

Саноат область партия комитети секретари ўртоқ Х. Мусахонова денгизчиларни байрам билан табриклаб, уларни техникамиз ютуқларини мукаммал ўрганишга, Ватан олдидаги бурчларини аъло даражада ўташга чақирди.

ДОСААФ республика комитетининг раиси, полковник В. Е. Сохацкий жамиятнинг ютуқлари ва унинг олдида турган вазифалар ҳақида гапирди.

Сўнгра денгизчилар паради бошланди. Учтадан бўлиниб олган қайиқчилар текис ҳаракат қилмоқда, қайиқлардаги байроқлар аста эсаётган шаббадада ҳилпирайди.

Катта спорт байрамида яна бир янги спорт байрами синовдан ўтди. ЯК-18п самолёти соатига 420 километр тезликда учаолади. Бу ҳавода турли машқларни, олий пилотажни бажариш имконини беради.

Бутуниттифоқ мусобақаларида бирнеча бор қатнашиб ҳаммани ҳайратда қолдирган Тошкент аэропортининг учувчи-спортчиси Виктор Шишков самолётни шунчалик эркин бошқардики, гўё у бу самолётда бир неча йиллаб учаётгандек. Самолёт денгиз устида айланиб ўтиб ўнгга бурилди-да тикка кўтарилди, сўнгра ана шундай тезликда пастга шўнғиди. Кейин тўнтарилган ҳолда анчагина масофани учиб ўтди. «Сиртмоқ» ясади. Турли машқлар бажарди. Ҳаяжонланган томошабинлар осмонга қараб қарсак чалишди. Баракалла, юрагингга балли, деган овозларни эшитиш мумкин эди.

Парашютдан сувга сакраш спортчидан катта чидам ва эпчил бўлишни талаб қилади. Парашютчи қалин кийинган бўлади. Сувга тушганда парашют унинг устига тушиши ва иплари халақит бериши мумкин. Бунда парашютчи шошилмай, ҳар бир ҳаракатни ўйлаб бажариши керак. Шу куни ўнлаб парашютчилар аввалига ЯК-18 самолётидан ажралган ҳамоноқ ҳавода турли акробатик машқ бажардилар, сўнгра эса парашютни очиб сувга тушдилар. Жаҳон чемпиони спорт мастери А. Фасхутдинов, Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари биринчилигининг мукофотчиси А. Тожиматов, Эмир Тугов, Игорь Швердиков, Василий Титов, Геннадий Непочитовлар довюракликлари ва жасурликлари билан ҳаммани хайратда қолдирди.

Қуруқликда эса мотоциклчилар пойгаси бўлди. Мураккаб трасса бўйлаб 100 дан ортиқ энг кучли пойгачилар беллашди.

Катта спорт байрами кечгача давом этди. Ҳар гуруҳда қаҳқаҳа тўхтамади. Ўрта Чирчиқ район маданият уйи, Олмалиқ, Янгийўл шаҳар маданият уйларининг бадиий ҳаваскорлари ўзларининг шўх куйлари, жозибали рақслари, ёқимли ашулалари билан ҳаммани хушнуд этишди. Шаҳардан чиққан ўнлаб савдо ходимларининг қўли-қўлига тегмайди. Қўли гул пазандалар тайёрлаган таом дам олувчиларга жуда манзур бўлди.

Шу куни ҳар ким кўнгилдагидек дам олди. Бир ҳафталик хордиқни бир кунда чиқзриб, янги куч, янги ғайрат билан ўз уйларига қайтишди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ,
М. МИРЗАЕВ.

Суратларда: (чапдан ўнгга) 1. Тошкент денгизида вертолёт билан кемалар паради. 2. Кичкинтойлар хурсандчилигининг чеки йўқ. Муздек сувда чўмилиб тўп ўйнаш қандай гаштли. 3. Денгизга дам олиш учун келаётганларнинг кети узилмайди. 4. Парашютда сакраган спортчини сувга тушиши ва парашютни қандай йиғиштириб олиши ҳаммани қизиқтиради. Буни бирор киши ҳам эътибордан чиқаргиси келмайди.

М. Нуриддинов фотолари.

МАНЗИЛЛАР ЯҚИН

Тошкент аэропорти меҳнаткашларга хизмат кўрсатишни кун сайин яхшиламоқда. Ҳозирги кунда Тошкент-Москва рейси бўйлаб қатнаётган самолетлар сони анча кўпайтирилди. Олмаота, Душанба, Киев, Сибирь шаҳарларига қатнаётган самолетлар сони эса икки-уч баравар кўпайди. Ёз фаслида Одесса шаҳрига янги ҳаво йўли очилди. Сочи, Симферополь ва Минерал сувга бораётган самолетлар рейси икки баравар кўпайтирилди.

М. ЗАРИПОВ.

САЙЛГОҲЛАРДА

Қаерга борсам экан?

Утган дам олиш куни ҳар бир киши ана шундай савол билан ўйланиб қолди. Негаки, шу кун ҳамма-ҳамма ерда ҳам кўнгилдагидек хордиқ чиқариш, мириқиб дам олиш мумкин эди. Шаҳримиздаги ўнга яқин маданият ва истироҳат боғлари шаҳарликларни ўз қучоғига олди.

«УЗБЕКИСТОН МЎЪЖИЗАЛАР ДИЁРИ»

«Победа» паркида ўтказилган кеча ана шу темага бағишланди. Аллеялардаги фото кўргазмалар, диаграммалар, плакатлар, виставкалар республикамизнинг 40 йил ичида босиб ўтган йўлини акс эттириб турипти. «Узбекистон мўжизалар диёри» деган темадаги лекция ҳаммага манзур бўлди. Боғга келган кишилар халқ филармониясининг ҳамда шаҳар бадиий ҳаваскорларининг концертини мириқиб томоша қилишди. Қайиқларда учишди, кинофильмлар томоша қилишди.

Тельман номли паркда эса А. Навоий номли опера ва балет театри коллективи опералардан парчалар кўрсатишиб дам олувчиларни хушнуд этди.

БОЛАЛАР УЙИНИ ВА УЙИНЧОҚЛАР КУНИ

М. Горький номли маданият ва истироҳат боғида ўтказилган шу кунги тадбир ана шундай деб номланади. Болалар боғида турли ўйинчоқлар виставкаси ташкил этилди. Кичкинтойларга ўзининг ажойиб ўйинчоқлари билан жуда ёқиб қолган пенсионер С. П. Серебренников томоша кўрсатди. Боғдаги ўйинчоқлар прокати ишлаб турди. Қўғирчоқ театри ҳам кичкинтойлар ҳузурига меҳмон бўлиб келди.

«МУШТУМ» КЕЧАСИ

А. С. Пушкин номли боғда муштумчилар ўз ўқувчилари билан учрашдилар. Боғга кираверишда журналда босилган қизиқ-қизиқ карикатуралар виставкаси қўйилган.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ этишда «Муштум» журнали коллективи уюштирган «Эскилик сарқитларига ўт очайлик» деб номланган бу кеча дам олувчиларга жуда манзур бўлди. Интермедиялар, ҳикоя ва фельетонлар, шеърлар ўқилди. Аскиячилар гуруҳи ҳаммани кулдирди. Дарбозлар дор устида эркин ҳаракат қилиб, кўпчилик олқишига сазовор бўлди.

Сайл ярим кечагача давом этди.

МИЛИЦИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ ДАМ ОЛИШ КУНИ

Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғида шаҳар милиция ходимларининг дам олиш куни бўлди. Шаҳар жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Тошматов «Жамоат тартибини сақлаш ҳар бир меҳнаткашнинг бурчи» деган темада доклад қилди. Сўнгра Фрунзе ва Чилонзор районининг 16 ёшга тўлган йигит ва қизларига паспорт топширилди. Хамида Хайруллаева, паспортни қўлга олар экан шоир В. Маяковскийнинг «Совет паспорти» шеърини ўқиб берди. Т. Кулешева, М. Кўчқоров, Е. Попов, В. Ларцевлар паспортни олар экан меҳнатда-ўқишда ҳар доим олдингилар қаторида бўлишга сўз беришди. Милиция клубининг ҳаваскорлари ва ўзбек давлат филармониясининг симфоник оркестри катта концерт кўрсатишди, самбо, бокс, кураш бўйича кўргазмали чиқишлар бўлди. Сўнгра кўча ҳаракати ва кўнгилли дружиначилар ҳақида ҳужжатли фильмлар кўрсатилди.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

САНТЬЯГО-ДЕ-КУБАДА ТАНТАНАЛАР

САНТЬЯГО-ДЕ-КУБА, 27 июль. ТАСС мухбири **Р. Князев** хабар беради:

Ориенте вилоятининг пойтахти кеча бутун мамлакат билан бирга Монкада қаҳрамонлари унутилмас зафарининг ўн бир йиллигини нишонлади. Бу ерда байрам тантаналари шанба кунийоқ бошланган эди. Революцион ҳукуматнинг махсус қарорига мувофиқ, 25 июль Сантьягода дам олиш куни бўлди. Неча ўн минглаб кишилар спорт шаҳарчасидаги стадионнинг кенг трибуналарига тўпландилар. Фидель Кастро, Освальдо Дортикос ва Социалистик революция бирлашган партияси ҳамда Куба революцион ҳукуматининг бошқа раҳбарлари ҳукумат ложасига чиқишлари биланоқ гулдурос қарсаклар бошланди.

Трибуналарда байрамда қатнашиш учун жаҳоннинг кўп мамлакатларидан келган делегациялар, шу жумладан Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Ю. Охундов бошчилигидаги совет делегацияси, дипломатик корпуснинг аъзолари ўтирибдилар.

Эрта билан роса соат 10 да спортчилар фестивали бошланади. Бу фестивалда 3,5 мингдан кўпроқ киши қатнашди. Кечқурун шаҳарда шоду ҳуррамлик ҳукм сурди. Бутун тун бўйи халқ ашулалари садоси эшитилиб турар эди.

Якшанба куни тонг отар пайтда, бундан ўн бир йил муқаддам Фидель Кастро қўмондонлигидаги жасур кишилар отряди Монкадани штурм қила бошлаган пайтда, тўплардан ўқ узиб салют берилди. Бу салют бу сафар символик равишда Монкадани яна «штурм қилиш» учун берилган сигнал эди. Бу «ҳужум» да мамлакатнинг ҳамма вилоятларидан «ёшлар карвони» да Сантьягога келган йигит ва қизлар иштирок қилдилар.

Аммо, умумхалқ тантаналарининг асосий қисми ҳали бошланмаган эди Кундуз соат 3 да жуда кўп кишилар Сантьягонинг турли қисмларидан шаҳарнинг шимолий чеккасига қараб йўл олдилар.

Спорт шаҳарчаси ёнидаги катта майдон Сантьяго ва бутун Ориенте вилояти юз мингларча меҳнаткашларининг оммавий митинг жойи бўлиб қолди. Митинг бошланишидан анча вақт илгари 300 мингдан кўпроқ киши катта майдонга йиғилди. Трибуналарда чет эллардан келган жуда кўп меҳмонлар, Куба жамоатчилигининг вакиллари бор эди.

Ҳукумат трибунасида Социалистик революция бирлашган партиясининг биринчи секретари ва Кубанинг бош министри Фидель Кастро, республика президенти Освальдо Дортикос, партия миллий раҳбарлигининг аъзолари, революцион ҳукумат министрлари ҳозир бўлдилар.

Бундан ўн бир йил муқаддам Монкада казармаларига мардона ҳужум қилган группанинг раҳбари, социалистик Кубанинг йўлбошчиси митингда нутқ сўзлади.

ҚАРДОШ ХАЛҚНИНГ БАЙРАМИ

ГАВАНА, 26 июль. (ТАСС). Гавана газеталари бугун байрам сонини чиройлик қилиб чиқардилар. «Ой» газетасининг биринчи саҳифасидаги катта сарлавҳада бундай дейилади: «Социалистик лагерь Куба билан бирдам эканлигини таъкидламоқда». Газета 26 июль куни муносабати билан Н. С. Хрушчев ва А. И. Микояннинг Куба ҳукуматига юборган табрик хатини тўлиқ босиб чиқарди. Газетанинг бутун учинчи саҳифасини бошқа социалистик мамлакатлардан олинган табриклар эгаллайди.

«Ой» газетасининг мухбири Сантьяго-де-Кубада 26 июль байрамида қатнашиш учун келган совет делегациясининг бошлиғи Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Ю. Охундов билан суҳбат қилган эди. Газета бу суҳбатни бугунги сонида «Совет халқи Куба халқи билан дўстлиги туфайли фахрланмоқда» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди.

Бизнинг делегациямиз, деди В. Ю. Охундов,— Н. С. Хрушчевдан революцион Кубанинг қаҳрамон халқига самимий салом ва ўртоқ Фидель Кастро бошчилигидаги Социалистик революция бирлашган партияси раҳбарлигида социализм қурилишида янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш ҳақидаги энг яхши истакларни олиб келди.

Барча совет кишилари ҳозирги вақтда Куба халқининг ҳаётидаги энг муҳим воқеа—26 июль кунини нишонламоқдалар. Совет Иттифоқи, деди суҳбатнинг охирида В. Ю. Охундов, Куба халқи билан дўстлик туфайли фахрланмоқда ва СССР ҳамда Куба халқлари ўртасидаги бузилмас дўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўради.

КАТАНГА ЖАНДАРМЛАРИ ЯНА САФАРБАР ҚИЛИНДИ

БРАЗЗАВИЛЬ, 27 июль. (ТАСС). Бу ерда, Конго (Леопольдвильд) озодлик миллий кенгаши доираларида хабар беришларича, Конгонинг янги бош министри Чомбе ҳозирги вақтда Катангада қўзғолончиларга қарши жанг қилишдан бош тортган Конго миллий армияси бўлинмаларини Конго жандарм отрядлари билан алмаштирган.

Бу — Катанганинг собиқ президенти «Конгони тинчлантириш»га қўшган яна бир «ҳиссаси»дир.

«УНИТА» ГАЗЕТАСИНИНГ ТИРАЖИ ОШМОҚДА

РИМ, 26 июль. (ТАСС). Коммунистик матбуотга обуна қилиш кампанияси даврида тўпланган пул ҳозирнинг ўзидаёқ мўлжалланган миқдорнинг учдан бир қисмига тенг бўлиб, 520 миллион лирани ташкил этади. Италия Коммунистик партияси органи «Унита» газетасининг директори Марио Аликатанинг редакцион мақоласида бу ҳақда хабар берилади.

«Газетага обуна қилиш даврида эришилган ютуқ, — деб ёзади Аликата, — бу, шубҳасиз, партиянинг ташкилотчилик ва сафарбар қилиш ишидаги куч-ғайратининг натижасигина бўлиб қолмай, балки конкрет сиёсий натижа ҳамдир: бу ютуққа шу сабабли эришилдики, ўртоқларимиз партия шиорини маъқулламоқдалар, бизнинг сиёсий ташаббусимизни қўллаб-қувватламоқдалар. Шу йилнинг дастлабки етти ойи бизнинг газетамиз учун жуда фойдали бўлди. «Унита» тиражи бир неча бор 1 миллиондан 1,5 миллионгача нусхага етди. Италия газеталаридан бошқа ҳеч қайсиси бундай кўп тираж билан босилган эмас. Бу ҳол Коммунистик партия органининг бутун Ғарбий Европада энг йирик газеталардан бири қилиб қўяди».

АМЕРИКА БУЙРУҚБОЗЛИГИНИНГ ЧАЛА ТУҒИЛГАН „ФАРЗАНДИ“

ВАШИНГТОН, 26 июль. (ТАСС). Америка давлатлари ташкилоти кеча АҚШнинг ошкора тазйиқи билан революцион Куба шаънига қаҳр-ғазаб ва таҳдидлардан иборат резолюцияни қабул қилди. Бу резолюция 4 овозга қарши (Мексика, Чили, Уругвай ва Боливия) 15 овоз билан қабул қилинди. Ташкилот ана шу резолюциясида Латин Америкасидаги барча давлатлардан «Куба ҳукумати билан дипломатия ёки консуллик муносабатларида бўлмасликни, озиқ-овқат маҳсулотлари, дори-дармон ва медицина ускуналарини сотишдан ташқари, Куба билан ҳар қандай савдо-сотиқни тўхтатишни, Кубага кемалар юборишни тўхтатишни...» талаб қилди.

Резолюцияда мисли кўрилмаган даражада сурбетларча таҳдид қилиниб, Кубага қарши «ҳарбий кучлар» дан фойдаланиш ҳақида гапирилади. Ана шу қабиҳ таҳдид шу жиҳатдан хатарлики, у, ҳар қандай баҳона билан Кубага қарши ҳарбий авантюралар учун йўл очиб беради. Сиёсати АҚШ га мақбул бўлмаган Латин Америкасидаги ҳар бир мамлакатга ҳам шундай хавф таҳдид қилмоқда. Аммо Кубага қарши санкцияларнинг ташаббускорлари бирлашган фронтни туза олмадилар. Мексика, Чили, Уругвай ва Боливия Куба билан дипломатия ва савдо муносабатларини тўхтатиш ҳақидаги таклифга қарши овоз бердилар. Озодлик ороли ҳукумати билан дипломатия муносабатларини «узиш тўғрисида»ги таклиф ана шу мамлакатларнинг талаби билан қабул қилинмади. Беш мамлакат Кубага кемалар юбормасликни талаб этган резолюцияга қарши овоз берди. Венесуэланинг Куба билан авиация, почта ва телекоммуникация алоқаларини узиш ҳақидаги таклифи ҳам барбод бўлди. Ҳали яқиндагина тамом бўлган кенгаш Америка давлатлари ташкилоти жиддий тангликка учраганлигини исбот қилади. Латин Америкасидаги тўрт давлат ўзларига мажбуран қабул қилдирмоқчи бўлган қарорларни бажариш ниятида эмасликларини ва Америка монополияларининг хоҳишига хилоф суратда ўзларининг ташқи сиёсатини, суверен давлатларнинг ишларига аралашмаслик принципларига асосланган сиёсатни амалга оширажакларини қатъий суратда изҳор қилдилар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИЗОР

28 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Ёш туристлар** (мактаб ўқувчилари учун), 18.20 — **Телевизион янгиликлар,** 18.40 — **Херлуф Бидструп** («Ленин мукофоти лауреатлари» циклидан).

Рус тилида: 19.00— **Спорт эшиттириши ва Телевизион янгиликлар,** 20.45 — **«Ташсельмаш» заводида** (саноат ходимлари учун), 21.05 — **Тошкент шаҳри кўчалари ва проспектларида,** 21.25 —**Олтин чангалида** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — **Волга дельтаси чангалзорларида** (илмий-оммабоп фильм), 18.35 — **Трактор заводидаги Иночкин** (ҳужжатли фильм), 18.45 — **Космонавтика отаси** (илмий-оммабоп лекторий), 19.10 — **Бизнинг ҳовли** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/VII да **Трубадур,** 29/VII да **Ҳамза.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — **Каттақўрғон шаҳар ўзбек давлат драма театри гастроллари:** 28/VII да **Ким жиноятчи,** 29/VII да **Йўқолган севги.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Петер — «ВАТАН», «УЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 5 дан), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Вероникaнинг қайтиши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Куба, 1958 йил — «ИСКРА» (кеч соат 5 гача), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Гуттаперча бола —«ВАТАН» (эрталаб соат 10 да).

Ёш қўзғолончи — НАВОИЙ номли (кеч соат 6 дан).

Граф Монте-Кристо (1 ва 2-серияси) —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9-10 минут ва 10-яримда)

Вероникaнинг қайтиши — НАВОИЙ номли (10 яримда), «ВАТАН».

Банкда ишловчи қиз — «ОКТЯБРЬ».

Ромео, менинг қўшним — НАВОИЙ номли (9-10 минутда).

Петер— «ФЕСТИВАЛЬ», «ШАРҚ».

Дарилэ — КАФАНОВ номли.

Граф Монте-Кристо (1 ва 2-серияси) — ТЕЛЬМАН номли.

Иини жангчи —«УДАРНИК».

Тошкент шаҳар

КУЙБИШЕВ РАЙПИШЧЕТОРГИ

озиқ-овқат товарлари сотувчилари тайёрлайдиган

2 ОЙЛИК

КУРСГА

8—11 синф ҳажмида маълумоти бўлган кишиларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш даврида стипендия тўланади.

Машғулотлар 1 августдан бошланади.

Курсга киришни хоҳлаганлар Куйбишев райпишчеторгининг кадрлар бўлимига мурожаат қиладилар (1-Май кўчаси, 28-уй, телефон 3-26-91).

«Узлесстройторг»нинг

САЛОР САВДО БАЗАСИГА

бухгалтер, бухгалтер-инвентаризатор, старший экономист, русча секретарь-машинистка, ҳисоб машинаси оператори, юкчилар, охранниклар, экспедитор

керак

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Тюльпановская кўчаси, 19-уй (1, 2, 4, 20-автобуснинг «Салор станцияси» остановкаси).

М. Уйғур кўчаси, Сабзавот проезд, 205-уйда турувчи **Хайрулла Абдуллаевнинг** шу уйда турувчи Марғуба Абдуллаева (Боқижонова) дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Сағбон кўчаси, Чимбой проезд, 2-тупик, 17-уйда турувчи **Шарофат Пиримқуловна Мусожонованинг** Навоий кўчаси, Дала проезд, 97-уйда турувчи Юнус Игрекович Иксановдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Самарқанд кўчаси, 11-уй, 2-квартирада турувчи **Эдуард Ғаниевич Салимовнинг** Бирлик кўчаси, 52-уйда турувчи Танзия Зиёевна Салимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Оренбург кўчаси, Ватан проезд, 1-уйда турувчи **Абдукарим Мажитович Мамадиёровнинг** Фурқат кўчаси, Айрилиқ тупик, 2-уйда турувчи Гўзал Ғаниевна Мамадиёровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

«Совет Узбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Узбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 02421. ИНДЕКС 64695.
Нашр № 1806.